

більш високих, порівняно з попереднім етапом навчання, результатів пізнавальної діяльності.

Тому, виходячи з вищевикладеного можна зробити наступні висновки: для формування пізнавальної активності студентів при вивченні технічних дисциплін необхідне удосконалення системи педагогічних підходів.

Література

1. Баклицький І. Психологія праці: навч. посіб. / І. Баклицький. – Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2004. – 511 с.
2. Борисюк А. С. Професійна кар'єра як соціально-психологічний феномен: [етапи, типи професійної кар'єри] / А.С. Борисюк // Проблеми загальної та педагогічної психології : зб. наук. праць Ін-ту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. – К., 2007. – Т. 9. – Ч. 4. – С. 94–101.
3. Слоньовський М. Мотивація як основний принцип розвитку людських ресурсів системи публічного управління / М. Слоньовський // Ефективність державного управління – 2018. Вип. 1 (54). Ч. 1. – С. 56-61.

Колеснік Я.П.

Науковий керівник: доцент кафедри філософії і ППП

Чепурна В.О.

УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТНИМИ СИТУАЦІЯМИ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Конфлікти у навчально-виховному процесі неминучі, будуть це конфлікти між студентами, або між студентом і викладачем. Особливо важливим є вміння викладачів бачити справжню причину конфліктної ситуації і вміти передбачати можливі «сценарії» розвитку таких ситуацій. Дуже важливо чітко, рішуче, вміло керувати ситуацією, для цього необхідно розуміти психологію самих конфліктів і поведінку людини в такій ситуації.

Незважаючи на стрімкий розвиток наук в сучасному світі це питання широко розглядається, але ще не досить вивчений, тому і є досить актуальним.

Проблемою дослідження є не уникнення конфлікту, а вміння управляти конфліктною ситуацією.

Мета роботи полягає у дослідженні конфліктних ситуацій і управління ними в навчально-виховному процесі вищої школи.

Конфлікти прийнято називати важкорозв'язні протиріччя пов'язане з протиборством і гострими емоційними переживаннями. У буквальному сенсі це слово означає в пер. з лат. «Conflictus» перекладається як зіткнення. Конфлікти виникають між людьми у зв'язку із вирішенням тих чи інших питань їх життєдіяльності, як протиріччя. Однак не всяке протиріччя можна назвати конфліктом. Наприклад, люди можуть не погоджуватися один з одним в оцінці тих чи інших явищ, мати різні погляди з тих чи інших питань, а разом з тим дружно і злагоджено працювати. Незгода не обов'язково має вести до конфлікту [1].

Протиріччя призводять до конфліктів тоді, коли вони зачіпають соціальний статус групи або особистості, матеріальні або духовні інтереси людей, їх престиж, моральне гідність особистості і т.п. І природньо, що такі протиріччя викликають роздуми завершуються оцінками, але і емоції, такі як гнів, образа, презирство, обурення, обурення, страх і т.п [3].

Кожен конфлікт починається із конфліктної ситуації, яка в свою чергу складається з учасників конфлікту і об'єкта.

Сила конфлікту полягає в можливості і здатності сторін конфлікту реалізувати свої цілі всупереч протидії опонента.

Управління конфліктом може виходити від керівника, втручання в конфлікт третьої сторони, або від одного з учасників конфлікту [4].

Втручання у конфлікт третьої сторони зазвичай не приносить успіху, а навпаки посилює конфлікт, керівник забуває про об'єкт конфлікту, і мета вирішити конфлікт стає чимось на зразок нав'язливої ідеї. Швидкість вирішення конфлікту тепер для третьої сторони стає дуже важливою, і зазвичай такий конфлікт вирішується поверхнево.

Таким чином, таке вирішення конфлікту веде до його поглиблення, залишку образи, своєї правоти і злості.

Для вирішення конфлікту третя сторона повинна бути зацікавлена не в часі, а в об'єкті конфлікту.

Вирішення конфлікту не повинно задовольняти учасників конфлікту, але воно і не повинно залишати сумнівів у учасників.

Людина, що живе в гармонії з навколишнім світом і самим собою, завжди був ідеалом виховання. Видатні педагоги Я.А. Коменський, Дж. Локк, І. Песталоцці, Ж.-Ж. Руссо, К.Д. Ушинський та ін., ґрунтуючись на соціально-історичних уявленнях про життя суспільства, створили образ безконфліктного людини. Така людина не сприймає сварки, вміє управляти собою, здатний як підпорядковуватися, так і підкоряти; у відносинах з людьми проявляє співчуття, поблажливість, одностайність, поступливість, коректність [2].

Уявлення про можливості існування і розвитку безконфліктного суспільства і людини було зруйновано до середини ХХ століття. У роботах Л.С. Виготського, Р. Дарендорфа, М. Дойча, Л. Козера, К. Левіна, В.С. Мерліна, Ж. Піаже, К. Томаса, З. Фрейда та ін. Доводилося, що «ненормально не наявність, а відсутність конфлікту» (Р. Дарендорф), що конфлікти можуть виконувати позитивні функції, сприяти розвитку особистості і суспільства.

Розробка та затвердження в науці сукупності нових теоретичних положень про конфлікт, а також збільшення кількості конфліктів у сучасних умовах реформування російського суспільства зумовили зміну завдання, що стоїть перед освітою і учительство в даному напрямку діяльності: виховане не безконфліктного людини, а особистість, успішно долають конфлікти [3].

Виходячи з теоретичних положень про конфлікти, представляється можливим і необхідним виділення декількох загальних принципів, якими, слід керуватися при створенні власних або при виборі вже існуючих методик дослідження конфліктів – перестав оцінювати особистість поза обліком ситуації; поєднувати як суб'єктивні, так і об'єктивні методи.

В даний час при вирішенні питання управління конфліктами основне значення надається не попередження конфліктів, а цілеспрямованому впливу на характер їх розвитку і завершення – дозвіл або урегулювання конфліктів. Вирішення конфліктів має на меті пошук і досягнення взаємоприйнятної угоди щодо спірного питання між учасниками конфлікту, які мають намір в майбутньому мирно співіснувати. змістом дозволеності конфлікту виступають ненасильницькі, конструктивні, моральні дії [1].

Як показує практика, в навчальних групах між студентами, припустимо, технічного університету виникають психологічні, соціально-психологічні, організаційно-педагогічні та соціально-економічні конфлікти, в яких молоді люди найчастіше використовують стратегію компромісу; найменшою популярністю у них користується суперництво. При наявності конфліктів у навчальних групах студенти використовують як ненасильницькі, маніпулятивні, так і насильницькі засоби. У групі ненасильницьких засобів провідне місце займають використання фактів, логіки для підтвердження своєї позиції, переконання; в групі насильницьких засобів - демонстрація зневажливого ставлення; небажання спілкуватися; грубість; дезінформація; обман [4].

На підставі всього вищесказаного про конфлікти, основними компонентами до вирішення конфліктів учнів вищої школи виступають мотиваційний, морально-етичний, когнітивний, емоційний, організаційно-вольовий, комунікативний. Разом з тим, змістовне наповнення даних компонентів визначається метою підготовки – орієнтацією студентів на ненасильницькі, конструктивні, моральні дії в конфліктах.

Оскільки управління конфліктами в освітній установі є відкритою, складною, нелінійною, динамічною системою, то воно вимагає іншого ніж системний методологічного підходу. Тому методологія управління конфліктом дозволяє по-новому поглянути як на процес побудови даної системи, так і на її функціонування і розвиток.

Література

1. Бережнова Е.В. Прикладное исследование в педагогике: монография / Е.В. Бережнова; М-во образования Рос. Федерации, Волгогр. гос. пед. ун-т. – М.; Волгоград: Перемена, 2003. – 163 с.
2. Вузовское обучение: проблемы активизации / Б.В. Боонь, С.И. Сокорева, Л.А. Шеметков, И.Ф. Харламов; Под ред. Б.В. Боконя, И.Ф. Харламова. – Мн.: Университетское, 1989. – 110 с.
3. Ильин Г.Л. Проектное образование и становление личности / Г.Л.Ильин // Высшее образование в России. – 2001. – № 4. – С.85-93.
4. Машбиц Е.И. Психологические основы управления учебной деятельностью. – К.: Вища школа, 1987. – 224 с.

Колесникова А.В.

Науковий керівник: професор кафедри філософії і ППП

Бондаренко В.В.

ПРОБЛЕМА САМООСВІТИ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

На кожному історичному етапі розвитку суспільства проблема самоосвіти була і залишається актуальною. Перехід до інформаційного суспільства позначив проблему становлення нової парадигми освіти, що характеризується перерозподілом акцентів з освітньої діяльності на самоосвітню.

На даний момент можна виділити ряд причин підвищення ролі самоосвіти У сучасних умовах:

- інформаційне суспільство базується на виробництві нового знання, його широкому поширенні і споживанні;
- зростаюча роль освіти забезпечує отримання знань і навчання майбутнього інженера навичок самоосвіти;